

Årsberetning 2023

Nævnet for Videnskabelig
Uredelighed rapporterer
om tilfælde af tvivlsom
forskningspraksis

April 2024

Udgivet af Nævnet for Videnskabelig Uredelighed
c/o Uddannelses- og Forskningsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel.: 7231 7800
ufs@ufm.dk
www.ufm.dk

Publikationen kan hentes på ufm.dk/publikationer

ISSN: 2596-9153

ISBN (elektronisk publikation): 978-87-94128-95-7

Årsberetning 2023

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed
rapporterer om tilfælde af tvivlsom
forskningspraksis

April 2024

Indhold

1. Forord	5
2. Tilfælde af tvivlsom forskningspraksis behandlet på forskningsinstitutionerne i perioden 1. januar til 31. december 2023	6
2.1 Udtalelse af 17. januar 2023	6
2.2 Udtalelse af 20. januar 2023	7
2.3 Udtalelse af 9. februar 2023	7
2.4 Udtalelse af 27. februar 2023	7
2.5 Udtalelse af 22. marts 2023	8
2.6 Udtalelse af 11. maj 2023	8
2.7 Udtalelse af 23. maj 2023	11
2.8 Udtalelse af 26. maj 2023	11
2.9 Udtalelse af 28. juni 2023	12
2.10 Udtalelse af 7. august 2023	12
2.11 Udtalelse af 8. november 2023	13
2.12 Udtalelse af 8. november 2023	13
2.13 Udtalelse af 11. december 2023	14
2.14 Udtalelse af 12. december 2023	14
2.15 Udtalelse af 13. december 2023	15
2.16 Udtalelse af 13. december 2023	15
2.17 Udtalelse af 13. december 2023	15

1. Forord

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed afgiver hermed i henhold til § 22 i lov om videnskabelig uredelighed m.v. (loven) beretning om tilfælde af tvivlsom forskningspraksis, som har været under behandling ved forskningsinstitutionerne. Beretningen vedrører perioden 1. januar til 31. december 2023.

Beretningen er udarbejdet på grundlag af de enkelte forskningsinstitutioners årlige af-rapportering til nævnet. Nævnet foretager i den forbindelse ikke en monitorering eller overinstansbedømmelse i forhold til de konkrete tilfælde, jf. lovbemærkningernes afsnit 3.7.3. To af de afrapporterede sager har imidlertid givet nævnet anledning til at rejse kompetencespørgsmål over for de pågældende forskningsinstitutioner.

De afrapporterede tilfælde af tvivlsom forskningspraksis er søgt anonymiseret, således at de ikke umiddelbart kan henføres til den forskningsinstitution, der har behandlet den enkelte sag. Nævnets sekretariat har drøftet med forskningsinstitutionerne, hvordan af-rapporteringen mest hensigtsmæssigt gennemføres. Redegørelserne for de i afsnit 2 nævnte sager er baseret på den skete afrapportering, som nævnet i det væsentlige ikke har foretaget redigering i.

I 2023 har forskningsinstitutionerne afrapporteret i alt 17 tilfælde af tvivlsom forskningspraksis:

- 5 sager vedrører plagiering eller manglende kreditering
- 1 sag vedrører forfatterskabsrettigheder
- 4 sager vedrører medforfatterskab
- 1 sag vedrører publicering
- 1 sag vedrører medforfatterskab og manglende kreditering
- 1 sag vedrører manipulation af data
- 1 sag vedrører gæsteforfatterskab og selektiv udvælgelse af data
- 3 sager vedrører "andet"

Af de 17 sager har tre sager været behandlet i nævnet, som i henhold til lovens § 17 har oversendt sagerne til den relevante forskningsinstitution med henblik på vurdering af, om der forelå forhold om tvivlsom forskningspraksis.

København, april 2024

Mikael Friis Rasmussen
Landsdommer
Formand for Nævnet for Videnskabelig Uredelighed

2. Tilfælde af tvivlsom forskningspraksis behandlet på forskningsinstitutionerne i perioden 1. januar til 31. december 2023

I 2023 har forskningsinstitutionerne i alt afrapporteret 17 tilfælde af tvivlsom forskningspraksis.

2.1 Udtalelse af 17. januar 2023

Plagiering

Sagen angik en anmeldelse vedrørende plagiering i forbindelse med en artikel i et tidsskrift. Der var fire forfattere til den anmeldte artikel, hvoraf to af forfatterne var ansat på forskningsinstitutionen.

Sagen blev oversendt til nævnet, som traf afgørelse om, at der var tale om plagiat fra et artikelmanuskript, som ikke var offentliggjort, og som kun førsteforfatteren til produktet, havde haft kendskab til via sit hverv som reviewer ved et tidsskrift, som den plagierede artikel var blevet indsendt til. Nævnet frifandt de to forskere for videnskabelig uredelighed, da der ikke var tale om forhold, som kunne tilskrives de to forskere som forsætlige eller groft uagtsomme.

Nævnet oversendte sagen til Praksisudvalget, som ikke fandt grundlag for at fastslå, at der forelå tvivlsom forskningspraksis i lovens forstand.

Praksisudvalget anbefalede, at artiklen blev trukket tilbage fra tidsskriftet og fjernet fra institutionens publikationsdatabase og fulgte op på, at det skete.

2.2 Udtalelse af 20. januar 2023

Forfatterskabsrettigheder

Sagen angik en yngre forsker (anmelder), som i en årrække havde været tilknyttet forskningsinstitutionen, men nu var fratrådt. Anmelder rettede henvendelse til forskningsinstitutionen, idet vedkommende ønskede forskningsinstitutionens afklaring af, hvorvidt tidligere aftalte rettigheder som prominent placeret forfatter på et vigtigt arbejde var ved at blive tilsidesat. Anmelder ønskede i den forbindelse, at forskningsinstitutionen ikke kontaktede den ledende forsker på projektet – som var fra en anden institution. Forskningsinstitutionen bistod herefter anmelder med en afklaring. Forløbet viste, at der ikke havde været en intention om at tilsidesætte anmelders rettigheder. Sagen blev endeligt afsluttet, da det pågældende arbejde blev indsendt i januar 2023 med den pågældende forsker som 1. forfatter.

Sagen er udtryk for, at mangelfuld kommunikation kan udløse mistanke om tvivlsom forskningspraksis, særligt hvis de involverede parter ikke længere er tilknyttet forskningsinstitutionen. Udover kommunikationsproblemet fandtes der ikke tegn på tvivlsom forskningspraksis. Sagen har medført et fokus på at sikre, at juniormedarbejdere ikke ender i usikre situationer om deres forfatterskabsrettigheder, herunder i forbindelse med fratrædelse fra forskningsinstitutionen.

2.3 Udtalelse af 9. februar 2023

Medforfatterskab

Sagen angik, om indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved uretmæssigt at udelukke anmelder som medforfatter på tre publikationer, som ifølge anmelder baserede sig på anmelders arbejde på et projekt. Anmelder pegede på, at indklagede i 2013 havde indgået aftale med anmelder om medforfatterskab på samtlige publikationer, der måtte komme ud af projektet.

Praksisudvalget fandt, at indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved ikke, som lovet i den indgåede aftale om medforfatterskab, at have inddraget anmelder i drøftelsen af, om – og i givet fald hvordan – denne kunne involveres som medforfatter til de pågældende videnskabelige publikationer.

2.4 Udtalelse af 27. februar 2023

Medforfatterskab

Sagen angik, om anmelder skulle angives som medforfatter i en artikel, idet anmelder efter egen opfattelse bl.a. havde bidraget til forskning vedrørende det emne, som artiklen omhandlede.

Praksisudvalget fandt, at der ikke var grundlag for at angive anmelder som medforfatter på artiklen, idet betingelserne for angivelse af medforfatterskab åbenlyst ikke var opfyldt. Udvalget fandt endvidere, at der ikke var grundlag for at nævne anmelder under

"acknowledgment", idet den pågældende artikel indeholdt flere referencer til anmelderens arbejde, hvilket udvalget vurderede var mere meriterende end angivelse under "acknowledgement".

Udvalget fandt, at der ikke forelå tvivlsom forskningspraksis.

2.5 Udtalelse af 22. marts 2023

Publicering

Sagen angik publicering af en artikel i et tidsskrift, som anmelder mente, var et såkaldt rovtidsskrift (predatory journal), og anmelder anførte, at det var en overtrædelse af reglerne om god forskningspraksis. Det var således ikke artiklens indhold (forskningen), der blev anmeldt, men valget af publiceringskanal.

Praksisudvalget fandt, at det ikke med sikkerhed kunne konkluderes, at der var tale om et tidsskrift, hvor al publicering automatisk ville være udtryk for tvivlsom forskningspraksis. Allerede derfor fandt Praksisudvalget, at der ikke var fornødent grundlag for at kvalificere det anmeldte forhold som tvivlsom forskningspraksis. Praksisudvalget anerkendte imidlertid, at videnskabelig publicering i visse ikke-kvalitetssikrede tidsskrifter i princippet ville kunne tænkes at legitimere såvel disse tidsskrifter som artikler, der publiceres deri uden nødvendigvis at leve op til gængse kvalitetskriterier. Udvalget henledte derfor ledelsens opmærksomhed på problematikken.

Der blev som opfølgning igangsat initiativer med henblik på at øge forskernes opmærksomhed på publiceringsproblematikken og give forskerne bedre muligheder for konkret at vurdere tidsskrifters lødighed.

2.6 Udtalelse af 11. maj 2023

Medforfatterskab og manglende kreditering

Der er tale om en samlet udtalelse omfattende fire sager fra samme anmelder. Sagen angik, om indklagede 1, 2, 3 og 4 havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved følgende fem påståede forhold:

Påstand 1: Indklagede 1 søgte vedvarende og i strid med videnskabelige normer at bryde en skriftligt indgået aftale om førsteforfatterskab til en artikel om hovedresultater vedrørende et videnskabeligt studie.

Påstand 2: Indklagede 4 havde i sin ph.d.-ansøgning kopieret fra en publiceret protokolartikel, af hvilken anmelder var førsteforfatter, mens indklagede 1 og 2 samt fire andre var medforfattere.

Påstand 3: Indklagede 1 og 2 havde forsøgt at tvinge anmelder til at tildele indklagede 4 medforfatterskab på en videnskabelig artikel under revision af artiklen på trods af, at indklagede 1 og 2 selv havde medgivet inden indsendelse af artiklen til tidsskriftet, at indklagede 4 ikke opfyldte kriterierne for forfatterskab.

Påstand 4: Indklagede 1, 2 og 3 havde i strid med Vancouver-reglerne i 2018 meddelt deres principielle beslutning om, at anmelder som følge af sin optræden i relation til de af sagen omfattede klagepunkter ikke skulle være medforfatter på kommende publikationer fra studiet på trods af, at disse i høj grad er baseret på anmelders bidrag. Der var efterfølgende publiceret fire artikler, hvor anmelder ikke fik mulighed for at opfylde Vancouver-reglernes 2. og 3. kriterier for forfatterskab.

Påstand 5: Indklagede 4 havde i forfatterskabserklæringer til brug for indklagede 4's ph.d.-afhandling overestimeret sit procentuelle bidrag til to forskellige artikler, hvorved andre medforfatteres bidrag, herunder anmelders, blev understimeret. Anmelder blev af indklagede 2 forsøgt presset til at skrive under på forfatterskabserklæringerne.

De fem påstande gav Praksisudvalget anledning til nogle generelle bemærkninger om forfatterskabsaftaler. Udvalget udtalte bl.a. som sin opfattelse, at aftaler om forfatterskaber indebærer en hensigtsmæssig måde at foregribe de uenigheder, der kan opstå om fordelingen af forfatterskaber til videnskabelige publikationer. Værdien af en sådan planlægning er bl.a. betonet i pkt. 2, stk. iii, i institutionens kodeks for forfatterskaber af 22. februar 2017, hvorefter der inden et samarbejdes start bør være en eksplicit diskussion af "... forventninger til forfatterskab i forhold til alle deltagere og omkring spillereglerne for tildeling af forfatterskab."

Tilliden til, at deltagerne efterlever den slags aftaler, når det er aktuelt (herunder ved publicering), giver den enkelte forsker et incitament til at investere energi i de dele af forskningsprojektet, som resulterer i de omhandlede publikationer. Hvis aftaleparterne efterfølgende sår tvivl om aftalens gyldighed, nedsættes dette incitament. Respekt for forfatterskabsaftalers gyldighed tjener et værdifuldt formål.

Den enkelte aftalepart kan i sagens natur efterfølgende vælge at frafalde sine rettighe-der ifølge en forfatterskabsaftale ved at indgå en ny forfatterskabsaftale, hvorved vedkommende giver afkald på en ret til et forfatterskab. Motivet til en sådan aftalerevision kan bl.a. ligge i hensynet til samarbejdspartner i et forskningsprojekt.

Efter Praksisudvalgets opfattelse bør det imidlertid altid være op til den enkelte at beslutte, om vedkommende vil fravige en aftalt egen ret til et forfatterskab. Det gælder navnlig, når dette forfatterskab – som tilfældet var i den foreliggende sag – er afgørende for et ph.d.-forløb. I en sådan situation bør disse andre aftaleparter derfor være tilbageholdende med at udvise en adfærd, der gennem udtalte eller usagte trusler (fx om udstødelse af et forskningsfællesskab mv.) lægger pres på aftaleparten. En sådan tilbageholdenhed bør navnlig gælde for aftaleparter, der i kraft af en særlig magtposition (fx som vejledere, bevillingsgivere, forskningsledere eller andet), vil kunne udsætte aftaleparten for senere ubehageligheder.

Praksisudvalget udtalte også, at det ikke kan udelukkes, at forhold indtrådt efter indgåelsen af en forfatterskabsaftale under helt særlige omstændigheder kan bevirke, at en forfatterskabsaftale ikke får virkninger efter sit indhold. Det gælder særligt, hvis en part ikke opfylder de forpligtelser, som aftalen pålægger vedkommende.

Dette svarer langt hen ad vejen til den måde, også aftaler om formueforhold under helt særlige omstændigheder kan falde bort, hvis forhold, som udgjorde en for begge parter kendt og væsentlig forudsætning for aftaleindgåelsen, ikke længere er til stede

("svigter"), og det findes rimeligt at lægge risikoen for de svigtende forudsætninger over på modparten.

I tilknytning hertil udtalte Praksisudvalget, at langt fra alle typer af forudsætningssvigt kan medføre denne konsekvens. Mindre forskydninger i parterens egne beslutningsgrundlag kan almindeligvis ikke berøve en aftale dens gyldighed. Det spiller i den forbindelse navnlig ind, hvor uforudset det efterfølgende forhold måtte fremstå for parterne.

Efter Praksisudvalgets opfattelse kan ændrede bevillinger til eller muligheder for be-
manding af forskningsprojekter i almindelighed ikke anses som så uforudsete, at de ef-
ter disse principper kan berøve en forfatterskabsaftale dens gyldighed. Netop fordi så-
danne omstændigheder så hyppigt indtræder, har aftaleparterne al mulig grund til at
tage højde for dem gennem relevante forbehold og betingelser i aftalen. Er sådanne for-
behold mv. ikke taget, må det som udgangspunkt antages, at aftalen gælder efter sit
indhold. I særlige tilfælde kan det forekomme, at den ene forfatter efterfølgende viser
sig at have ydet et bidrag, der væsentligt og uforudset overstiger det aftalte bidrag, fx
ved at præsentere en helt ny idé eller et gennembrud, som ikke var forudset ved forfat-
terskabsaftalens indgåelse.

Efter Praksisudvalgets opfattelse forelå en sådan situation ikke i den foreliggende sag.
Skulle den forekomme, vil det som udgangspunkt være op til parterne at søge et for-
handlingsresultat ved genforhandling. Skulle denne genforhandling ikke føre til en æn-
dret forfatterfordeling, vil forfatteren med det uforudsete og væsentlige bidrag ofte
kunne blive førsteforfatter til en særskilt publikation herom.

Helt generelt bør påståede "samarbejdsvanskeligheder" efter Praksisudvalgets opfat-
telse ikke give grundlag for at lade en aftale bortfalde pga. svigtende forudsætninger.
Dette begreb er dels et alt for elastisk, dels relationelt. Derfor vil en anerkendelse af
samarbejdsvanskeligheder som grundlag for at blive løst fra indgåede forpligtelser reelt
gøre forfatterskabsaftaler indholdsløse.

I særlig grad måtte det efter Praksisudvalgets opfattelse ligge klart, at orlovsperioder i
almindelighed ikke kan give anledning til krav om fravigelse af indgåede aftaler om for-
fatterskaber.

Omvendt kan samarbejdsproblemer derimod fuldt legitimt give anledning til, at en for-
sker ikke bliver inviteret til helt nye fremtidige projekter, der ligger i forlængelse af de
aftaleomfattede. Men påståede samarbejdsproblemer kan i almindelighed ikke føre til
bortfald af indgåede aftaler, der netop tager sigte på mulige fremtidige konflikter, lige
så lidt som de kan begrunde en fravigelse af de kriterier, Vancouver-reglerne opstiller
for, hvem der skal inviteres til publikationer, der er baseret på det arbejde, en part har
udført.

Praksisudvalget konkluderede følgende angående påstand 1-5:

Påstand 1: Praksisudvalget fandt, at indklagede 1 havde lagt et urimeligt pres på anmel-
der, som i kraft af sin position som ph.d.-studerende havde saglig grund til at fastholde
den indgåede aftale. Dette ses som udtryk for tvivlsom forskningspraksis. Praksisudval-
get udtalte også, at de skiftende udmeldinger om, hvilke artikler der kunne indgå i an-
melders ph.d.-afhandling, måtte anses for tvivlsom forskningspraksis, om end i den
milde ende af skalaen.

Påstand 2: Praksisudvalget fandt, at indklagede 4's manglende henvisning til eller anden kreditering af anmelders protokolartikel måtte anses som tvivlsom forskningspraksis, om end i den milde ende af skalaen.

Påstand 3: Praksisudvalget fandt, at indklagede 1 og 2 som henholdsvis leder af forskningsprojektet og vejleder for anmelder havde haft en særlig pligt til at sikre overholdelsen af gældende forskningsetiske regler, herunder for tildeling af forfatterskab. Praksisudvalget fandt i den forbindelse, at indklagede 1 og 2 ved deres adfærd havde forsøgt at udvirke et medforfatterskab til indklagede 4 uden saglig begrundelse, hvilket indebar tvivlsom forskningspraksis. Praksisudvalget fandt ikke, at der var grundlag for at udtale kritik af indklagede 4 for forholdet, da denne ikke selv havde frembåret ønsket om medforfatterskab.

Påstand 4: Praksisudvalget fandt, at indklagede 1, 2, 3 og 4 alle havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved som følge af klagerens optræden i relation til de af sagen omfattede klagepunkter at undlade at involvere anmelder i arbejdet med færdiggørelse af fremtidige publikationer, som anmelder havde fået tilsagn om i forfatterskabsaftalen. Givet de konsekvenser, beslutningen fik for anmelders fortsatte forskningsmæssige virke, fandt Praksisudvalget, at denne tilsidesættelse havde alvorlig karakter. Praksisudvalget udtalte i den forbindelse, at denne afgørelse ikke indebar, at de indklagede blev pålagt at rette henvendelse til de involverede tidsskrifter med henblik på at korrigere forfatterskaberne til de nævnte artikler, eftersom anmelder som følge af det beskrevne forløb netop ikke fik den substantielle medvirken for artiklernes færdiggørelse, som efter Vancouver-reglerne vil være en betingelse for forfatterskab.

Påstand 5: Praksisudvalget fandt, at anmelder på det foreliggende grundlag ikke havde godtgjort, at indklagede 4's bidrag til de pågældende artikler var mindre end angivet i forfatterskabserklæringen, hvorfor der ikke kunne udtales kritik af de indklagede på dette punkt.

2.7 Udtalelse af 23. maj 2023

Medforfatterskab

Sagen angik, om indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved ikke at give anmelder mulighed for at bidrage som medforfatter til en forskningsartikel, som anmelder mente at have bidraget til i væsentlig grad.

Praksisudvalget fandt, at de af anmelder anførte bidrag ikke udgjorde væsentlige bidrag i Vancouver-kriteriernes forstand, og at indklagede således ikke havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved ikke at inddrage anmelder med henblik på medforfatterskab.

2.8 Udtalelse af 26. maj 2023

Plagiering og manglende kreditering.

Sagen angik en anmeldelse om tilegnelse af forskningside/projekt/tekst fra et ph.d.-proposal, og anvendelse af dette i en fondsansøgning uden kreditering af anmelder. Sagen blev oversendt til nævnet, der i sin afgørelse konstaterede plagiat under bagatelgrænsen, men fandt, at sagen kunne indeholde forhold om tvivlsom forskningspraksis. Sagen blev derfor sendt til Praksisudvalget med henblik på videre behandling.

Praksisudvalget konkluderede sammenfattende, at der fra anmeldtes side var udvist tvivlsom forskningspraksis, som i hvert fald måtte betegnes som groft uagt-som. Udvalget henstillede, at der blev foretaget en retmæssig kreditering af anmelder på det konkrete projekts hjemmeside.

Det kritisable forhold blev påtalt over for anmeldte og den pågældende fond.

2.9 Udtalelse af 28. juni 2023

Plagiering af idéer og medforfatterskab

Sagen angik, om indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved at indgå som medforfatter på en forskningsartikel, der ifølge anmelder indeholdt plagiat af idéer.

Praksisudvalget afviste at behandle sagen, idet indklagede var én blandt 41 medforfattere på artiklen, og fordi klagens indhold primært rettede sig mod hovedforfatteren på artiklen. Derfor havde Praksisudvalget ikke praktisk mulighed for at identificere den del af de fremførte påstande, der måtte være relevante for indklagede.

2.10 Udtalelse af 7. august 2023

Medforfatterskab

Sagen angik, om indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved ikke at have inddraget anmelder med henblik på dennes mulighed for medforfatterskab på manuskriptet til en forskningsartikel, samt ved i sin ph.d.-afhandling at undlade at nævne, at indklagede havde modtaget vejledning fra anmelder. Anmelder gjorde desuden gældende, at indklagedes manglende svar på henvendelser fra anmelder var udtryk for tvivlsom forskningspraksis.

Praksisudvalget fandt, at indklagede ikke havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved ikke at have inddraget anmelder med henblik på dennes mulighed for medforfatterskab på manuskriptet til en forskningsartikel. Praksisudvalget fandt, at der ikke var belæg for anmelders påstand om, at det pågældende artikelmanuskript overlappede i væsentlig grad med et andet manuskript, som indklagede og anmelder tidligere havde udarbejdet i fællesskab.

Praksisudvalget fandt desuden, at indklagede ikke havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved i sin ph.d.-afhandling ikke at omtale at have modtaget anmelders vejledning. Praksisudvalget lagde vægt på, at der ikke er formelle regler, der pålægger ph.d.-studerende at nævne alle, der har ydet vejledning i ph.d.-afhandlingen, samt at

anmelder hverken havde været vejleder for indklagede i indskrivningsperioden eller medforfatter på nogen af artiklerne i indklagedes ph.d.-afhandling.

Endelig fandt Praksisudvalget, at forskeres manglende svar på henvendelser ikke kan regnes for brud på alment anerkendte standarder for ansvarlig forskningspraksis, hvorfor dette lå uden for udvalgets kompetenceområde.

2.11 Udtalelse af 8. november 2023

Idéophav, medfatterskab og frikøb vedrørende forskningsprojekt

Sagen angik klage over en professor i forbindelse med et forskningsprojekt, som klager havde været en del af.

Spørgsmålet var, om indklagede havde handlet i strid med god forskningspraksis i forbindelse med idé-, projektudvikling, ansøgning og forfatterskab. Praksisudvalget fandt, at den indklagede som hovedansøger (PI) på projektansøgningen i et ikke ubetydeligt omfang havde bidraget til projektets etablering, modning og udvikling. Der var derfor ikke handlet i strid med god forskningspraksis.

I forhold til spørgsmålet om forfatterskab, hvor der var rejst spørgsmål bl.a. om medfatterskab, fandt Praksisudvalget, at indklagede ikke havde handlet i strid med god forskningspraksis.

Med hensyn til frikøb fremgik det af sagen, at anmelderen under projektet har været på orlov, og at der i den forbindelse var sket ændringer i frikøb af anmelders timer. Praksisudvalget har ikke kompetence til at forholde sig til prioriteringer og omprioriteringer af frikøb gennemført i regi af projektførelsen.

Praksisudvalget fandt, at der ikke var handlet i strid med god forskningspraksis.

2.12 Udtalelse af 8. november 2023

Plagiering

Sagen angik en publikation udgivet fra en forskningsinstitution. Af den anonyme anmeldelse fremgår, at der i den nævnte publikation er foretaget plagiat af to artikler. Publikationen har fire forfattere og alle fire har fået behandlet enslydende sager i Praksisudvalget. De er derfor beskrevet samlet i denne udtalelse.

Praksisudvalget fandt, at der var anvendt påfaldende ens metoder i både publikationen og de nævnte artikler. Metoden er dog almen kendt og anvendt inden for feltet, hvilket taler imod, at der foreligger plagiat.

Praksisudvalget fandt, at der i publikationen er anvendt metoder, der også kan tage højde for andre reguleringer, end der fremgår af de to artikler. Praksisudvalget fandt herefter, at der ikke forelå en så begrundet mistanke om videnskabelig uredelighed, at sagen skulle oversendes til nævnet.

Derudover fandt udvalget, at der ikke var handlet i strid med god forskningspraksis.

2.13 Udtalelse af 11. december 2023

Validitet og formidling

Sagen angik en anmeldelse om dels den kvalitative evaluering i et projekt, dels formidlingen af resultaterne i projektet.

Praksisudvalget fandt, at det anmeldte forhold ikke kunne kvalificeres som tvivlsom forskningspraksis. Der var ikke grundlag for at antage, at forskningsresultaterne er frembragt eller præsenteret selektivt eller ensidigt på en måde, som er i strid med almindelige standarder for ærlighed, gennemsigtighed og ansvarlig forskningspraksis. Det drejede sig derimod om en faglig kritik af den valgte forskningsmetode, herunder af forskningsresultaternes validitet, korrekthed og pålidelighed samt formidling.

Praksisudvalget konkluderede, at faglige metodespørgsmål, som anmeldt i sagen, ikke er omfattet af loven. Det er derimod spørgsmål, som må henvises til afklaring i en fri og åben debat mellem fagfæller i faglige fora og/eller i offentligheden.

2.14 Udtalelse af 12. december 2023

Brud på aftale, uretmæssig anvendelse af videnskabeligt produkt og pression

Sagen angik, om indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved ikke at sørge for opfyldelse af en aftale indgået mellem indklagedes forskningsleder og anmelder.

Endvidere påstod anmelder, at indklagede uretmæssigt havde tilegnet sig og anvendt, hvad anmelder anså som sit videnskabelige produkt, i forskningsinstitutionens forskningsprojekter. Anmelder mente desuden, at indklagede havde udsat anmelderen for pression med henblik på at indgå aftale om anvendelse af anmelders angivelige videnskabelige produkt. Endelig mente anmelder, at indklagede var ved at plagiere materiale ved at genskabe anmelders angivelige videnskabelige produkt.

Praksisudvalget fandt, at indklagede ikke havde udvist tvivlsom forskningspraksis i sagen. Praksisudvalget vurderede, at indklagede ikke kunne kritiseres for ikke at overholde en aftale, som indklagede både var uvidende om, og hvis indhold og rammer var uklare.

Ligeledes fandt Praksisudvalget ikke grundlag for at kritisere indklagedes brug af det materiale, der var stillet til rådighed, da indklagede som nævnt ovenfor, ikke kendte til de angiveligt aftalte begrænsninger på brug af materialet. Derudover fandt Praksisudvalget ikke, at indklagede havde foretaget handlinger (pression) i strid med god videnskabelig praksis.

Endelig fandt Praksisudvalget, at påstanden om plagiering ikke omhandlede et videnskabeligt produkt, hvorfor der allerede af den grund ikke var grundlag for at videresende denne del af klagen til nævnet.

2.15 Udtalelse af 13. december 2023

Manipulation af data

Sagen angik en indklaget forsker, som er førsteforfatter på to publikationer, hvor samme billede er anvendt, men billedet er spejlvendt to gange. To figurerer var omdrejningspunkt i sagen.

Praksisudvalget vurderede i forhold til den ene figur, at indklagede ikke havde fulgt den almindelige praksis for forstørrelse og gengivelse af billeder. Udvalget vurderede, at der med den valgte fremgangsmåde var risiko for, at arbejdet ikke fremstår fuldstændig transparent, hvilket kan give anledning til mistanke om tvivlsom forskningspraksis. På baggrund af figurens begrænsede betydning for artiklen og konklusionen heri, fandt Praksisudvalget, at forholdet lå under bagatelgrænsen. I forhold til den anden figur, vurderede Praksisudvalget, at det var uproblematisk, at billedet i artiklen var roteret 180 grader. Praksisudvalget konkluderede, at der i sagen ikke var handlet i strid med god forskningspraksis.

Sagen blev sendt til nævnet i januar 2023. Den 10. november 2023 traf nævnet afgørelse om, at der ikke forelå videnskabelig uredelighed, men at sagen kunne indeholde forhold om tvivlsom forskningspraksis.

2.16 Udtalelse af 13. december 2023

Gæsteforfatterskab og selektiv udvælgelse af data

Sagen angik om indklagede havde udvist tvivlsom forskningspraksis ved ikke at bidrage væsentligt til en artikel, som indklagede var sidste forfatter på, og på den måde tilegne sig gæsteforfatterskab. Desuden påstod anmelderen, at hovedkonklusionerne i artiklen var baseret på selektiv udvælgelse af data, og at artiklen derfor var bevidst vildledende.

Praksisudvalget fandt, at indklagede ikke havde udvist tvivlsom forskningspraksis i sagen. Praksisudvalget vurderede, at anmelder ikke havde ført bevis for, at indklagedes bidrag til artiklen var udtryk for et gæsteforfatterskab. Praksisudvalget vurderede desuden, at artiklens forfattere havde været transparente med hensyn de mulige svagheder ved de data, der blev præsenteret i artiklen, og at der derfor ikke fandtes bevis for, at artiklen var bevidst vildledende.

2.17 Udtalelse af 13. december 2023

Manglende kreditering

Sagen angik en anmelder, der ønskede praksisudvalgets stillingtagen til, hvorvidt anmelder skulle krediteres i forbindelse med omtalen af en applikation, som anmelder har udviklet, og som indklagede havde udført forskning på baggrund af.

Praksisudvalget fandt, at anmelder skulle krediteres i forbindelse med omtalen af applikationen i de i klagen angivne artikler og platforme, og at der forelå tvivlsom forskningspraksis på grund af den manglende kreditering.